

Oplæg årsmøde PBR

Indledning og motivation for årsmødet

- Pensionsformuen er stor – omkring 1,5 gange BNP - og den vokser.
 - De beslutninger vi træffer er vigtige
 - Både for samfundsudviklingen og for den enkelte familie, der på et tidspunkt skal leve af pengene
- Derfor er også stort og stigende fokus på vores rolle som ansvarlige investorer.
 - Det synes vi er godt og den debat tager vi gerne. Og derfor har vi valgt det som temaet på dette årsmøde.
 - Vi har valgt at se nærmere på vores rolle i den grønne omstilling: "Grønne investeringer eller sort samvittighed".
 - Og så lidt bredere om hvilket ansvar vi egentligt har, når vi investerer i andre lande – fx lande med problemer i forhold til menneskerettigheder eller lande hvis adfærd er fordømt af FN.
- Pensionsbranchen er sat i verden for at skaffe kunderne så god en pension som muligt.

05.05.2015

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf. 41 91 91 91
Fax 41 91 91 92
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Per Bremer Rasmussen
Adm. direktør
Dir. 41 91 90 01
pbr@forsikringogpension.dk

Vores ref. BS
Sagsnr. GES-2014-00259
DokID 354581

- Det er ikke vores penge.
 - Det er penge hr. og fru Hansen har sparet op år efter år – måske ud af en løn der i forvejen ikke var rigelig.
 - Det er vores moralske pligt at forvalte de penge så godt som muligt
 - Det er i øvrigt også lovfæstet!
 - Og det er godt det er sådan!
- Men indenfor den ramme vil vi selvfølgelig gerne gøre det så godt som muligt.
 - Det er bare ikke helt så simpelt
 - Vi ønsker selvfølgelig ikke at understøtte diktaturer eller bidrage til øget forurening
 - Derfor har samtlige danske pensionselskaber retningslinjer for ansvarlige investeringer
 - og over 85 pct. af branchen benytter *professionelle* samarbejdspartnere til screening, stemmeafgivelse, aktivt ejerskab og dialog med de virksomheder de investerer i
 - Branchen har ikke noget at skjule og står gerne på mål for, at vi investerer ansvarligt,
 - Derfor praktiserer selskaberne fuld åbenhed om deres investeringer, som fremgår af deres hjemmesider, så både kunder og andre løbende kan følge, hvilke virksomheder der investeres i
 - Men det er et område uden lette løsninger og fyldt med afvejninger og dilemmaer. Og dem vil vi gerne sætte fokus på.
 - Vi vil gerne sætte fokus på hvad pensionselskaberne *kan* gøre,
 - Og ikke mindst *hvad der er klogt* at gøre.
 - For de lette løsninger er sjældent de mest effektive

Den grønne debat

- De seneste år har branchens investeringer i fossilt brændsel været til heftig debat
 - *Verdensnaturfonden* påstår, at de danske pensionselskaber har investeret milliarder i højrisikable fossile projekter som olieboringer i Arktis og tjæresand.
 - Samtidig er der en spirende bevægelse mod at få pensionselskaberne til at afvikle deres investeringer i kul, olie og gasselskaber. I Danmark repræsenteret ved ansvarlig fremtid

- Men hvad er det kloge at gøre her?
 - Hvad er godt for pensionskunderne?
 - Hvad er godt for den grønne udvikling?

- Er det klogt at sælge ud af sine investeringer i kul-, olie- og gasselskaber?
 - Vi lever i en verden hvor under 20 pct. af energiforbruget er vedvarende energi.
 - Og selv i Danmark, der er foregangsland på den grønne omstilling, kan vi først forvente at blive fossilfrie i 2050
 - I sådan en verden – langsomt på vej til at blive fossilfri - er det så klogt at sælge ud?
 - Michael Møller (kort hvem han er):
 - Nej – det er da det modsatte der er brug for.
 - Skal det hjælpe klimaet skal man købe det hele og så nedlægge al fossil energiudvinding.
 - At sælge ud svarer til historien om slaveejereren der havde så ondt af sine slaver, at han solgte dem!

- Hvor mange færre slaver kom der ud af det?
- Lidt mindre polemisk kan man sige at
 - Så længe vi som forbrugere efterspørger varer, der forurener, så længe produceres de. Og så længe efterspørges der fossil energi
 - At sælge fra vil ikke have nogen klimaeffekt
- Hvis man virkelig vil ændre noget til gavn for klimaet:
 - skal man så ikke netop forblive som investor
 - bruge sit ejerskab aktivt til at påvirke udvindingsselskaberne
 - Og på den måde bidrage til en miljøvenlig grøn omstillingsproces?
- Vi deltager også i den grønne omstillingsproces med investeringer i grønne projekter
 - De seneste 5 år er så godt som samtlige danske vindmøller opført med hjælp fra danske pensionskroner
 - Og det er ikke kun herhjemme vi bidrager til den grønne omstilling. De danske pensionskasser har investeret i fx mølleparker og biobrændselsanlæg i både Tyskland, England og USA
- Det betyder, at i 2014:
 - Havde pensionskasserne investeret 42 mia. kr. i vedvarende energi
 - Det er næsten 3 gange det, der er investeret i fossile udvindingsselskaber

- Hvis der skal ændres væsentligt ved balancen mellem fossile og vedvarende energikilder i Danmark såvel som internationalt, så er det der batter:
 - bindende politiske aftaler om en pris på CO₂-udledning
 - og sikkerhed for flere rentable grønne investeringsprojekter
 - Man skal være villig til at bruge skatte- og tilskudsinstrumenterne:
 - Man skal være villig til at beskatte CO₂-udledning effektivt
 - Man skal være villig til at yde tilskud til vedvarende energiproduktion
 - Jo mere man gør af det første, jo mindre er der behov for det sidste

Forsikring & Pension

Vores ref. BS

Sagsnr. GES-2014-00259

DokID 354581

Grænserne for branchens ansvar

- Jeg vil nu sige lidt om dagens andet tema. Hvor går grænserne for branchens ansvar?
- Vi er fx blevet beskyldt for:
 - at investere i bosættelserne på den besatte Vestbred,
 - i såkaldte "blodobligationer" i en række afrikanske lande og i virksomheder i lande, der krænker basale rettigheder
- Så jeg vil starte med at slå fast, at danske pensionselskaber kun investerer i virksomheder, der:
 - respekterer de regler, normer og standarder, der følger af konventioner som Danmark har tiltrådt i fx EU og FN
 - Det drejer sig om alt fra klyngebomber til korruption.
- Og så læner vi os op ad Udenrigsministeriets vurderinger og anbefalinger, som de kommer til udtryk i den danske udenrigspolitik og i konkrete sanktioner
- Men nogen gange kunne debatten godt tyde på at vi har et særligt ansvar derudover.
 - At der gælder et særligt moralsk kodeks for pensionselskaberne?
 - Et krav om en særlig aktivistisk udenrigspolitik
- Vi er fx blevet kritiseret for at have investeret i selskaber, der opererer på den Israelsk besatte Vestbred. Eksempelvis i vagtselskabet G4S og det amerikanske Caterpillar.

- Caterpillar leverer entreprenørmaskiner til den amerikanske hær, der har foræret dem til den israelske. Der igen har anvendt nogle af dem til at bygge separationsmuren
 - Men Caterpillar producerer også de lysegule entreprenørmaskiner med mærkatet "CAT" på, som vi kan se i aktivitet på stort set alle Vejdirektoratets projekter rundt om i det danske land
 - G4S har leveret scannere til checkpoints i separationsmuren på Vestbredden. Men når jeg går til møder i ministerierne, så checkes jeg også af en vagt fra G4S.
 - Og så er G4S i øvrigt – ifølge deres hjemmeside – danskernes foretrukne tyverialarm
- I de tilfælde, hvor der er kritisable forhold i en virksomhed, kan et pensionselskab gå to veje:
 - Man kan sælge aktierne i den pågældende virksomhed – men det ændrer næppe på forholdene og nye investorer kommer til – lidt som med fossile kraftværker
 - Man kan alternativt gå i dialog med virksomhederne – bruge sin ejerindflydelse.
 - Der er mange eksempler på, at aktivt ejerskab virker.
 - Fx var det pres fra investorerne, der fik G4S til at trække sig fra checkpoints langs separationsmuren på Vestbredden og fra de Israelske fængsler
 - Der er ikke altid klare facit og entydige løsninger.
 - Men vi har stort fokus på ansvarlighed og gør et omfattende arbejde for at efterleve egne retningslinjer
 - også i situationer hvor det kan være vanskeligt at afgøre, om en investering er ansvarlig eller ej

- Vi anerkender at vi har et særligt samfundsansvar, når vi forvalter så stor en formue. Men hvor går grænserne?
 - Er det fx rimeligt at kræve, at pensionselskaberne skal føre udenrigspolitik, når det kommer til fx konflikten på Vestbredden?
 - Og er det overhovedet pensionskundernes ønske?
 - Den danske stat har både diplomatiske relationer og betydelig samhandel med Israel
 - Og hvis Danmark kan have officielle diplomatiske forbindelser og yde økonomisk bistand til afrikanske diktatur-stater, kan danske investorer så ikke også investere i disse lande til gavn for vækstkabelse og øget velstand i det pågældende land?

- Pensionselskaberne er ikke de eneste, der forventes at holde den moralske fane højt: Også danske elitesportsudøvere og popstjerner kan komme i modvind:
 - I forbindelse med VM i håndbold i Qatar blev det danske håndboldforbund og landsholdspillere kritiseret at deltage i et stævne i et land, der åbenlyst krænker basale rettigheder.
 - Og kritikken haglede ned over den danske popsangerinde MØ, da hun annoncerede, at hun senere på året giver koncert i Tel Aviv
 - Er det rimeligt? Og hvorfor/hvorfor ikke?

Jeg har lyst til at slutte med at gentage at vi gerne tager miljøhensyn og at vi ikke har noget ønske om at understøtte tvivlsomme regimer. Indenfor den ramme der hedder, at vi skal skaffe vores kunder den bedste pension.

Her må vi konstatere at vi – og loven - er helt på linje med kundernes ønsker:

- You Gov: Skal man tage klimahensyn/hensyn til menneskerettigheder
 - NEJ: 44/35 pct.
 - Ja men det må ikke koste noget: 30/32 pct.
 - Ja og det må godt koste lidt 16/25

Tak for opmærksomheden

Forsikring & Pension

Vores ref. BS

Sagsnr. GES-2014-00259

DokID 354581